

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT: TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN, KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Fő-utca.
Kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: meg egyezés szerint.
Nyílt-tér sora: 1 korona

Fekélyek a magyar nép testén.

Az ideai sorozás megdöbbentő eredménye, hogy eddig még nem tapasztalt mértékben kellett kiselejtezni a sorozó bizottságoknak az eléjük került emberanyagból. Ne áltassuk magunkat, satnyul a magyar fajta, s ha fel nem sikerül tartani ezt a dekadenciát, oda kerülünk a pusztuló, vesző gall fajta mellé. Szlávok, germánok, latinok most mind sáska módjára szaporodnak, a közöttük élő nemzetek erősbödnék és gazdagodnak, mi elmaradunk mögöttük. A statisztika minden kétséget kizárólag bizonyítja, hogy ezen évtized népszaporodása messze elmarad a mult decemvium eredménye mögött.

Mi pusztítja a magyar népet? A kivándorlás, a nyomorúság, az alkoholizmus, a tuberkolózis és a nemi betegségek. A kivándorlás ugyan már csökkenőben van, de ez csak ideiglenes tünet, mert mihelyt az amerikai pénzválság elmúlik, tengerre szállnak megint a sorsüldözött, szegény magyarok tizezei. De ha a kivándorlás csak egyedül grasszálna, a baj még nem lenne olyan nagy, mert a kivándorlás nem akadályozhatja egészséges gyermekek születését, ép emberek fölserdülését.

A világhírű Forel tanár ezekről a

bajokról beszélt nálunk s tüzes szavakat intézett a magyar társadalomhoz, hogy tegyen valamit a társadalom s az emberek betegségei ellen. Tudjuk, hogy pusztában elhaló hang, a Forel tanár vészkiáltása, mert a mi államunk szegény, a társadalmunk szervezeten, ami világnézetünk még elmaradt. Mégis mulasztás lenne el-siklani a téma fölött, amelynek oly végzetes a magja s oly közelről érdekel mindenkit.

A magyar állam főjöveldelmi forrása az italfogyasztási adó. A nálunk mindenható állam egész erejét az alkoholos italok minél intenzívebb terjesztésére fordítja s iparendélyt nem kap az ember olyan könnyen, mint italmérsi engedélyt.

A legnagyobb haszon a legközönségesebb pálinkából van, amely természetesen a legnagyobb kintinban is fogy, lévén az a legolcsóbb s a legizgatóbb. Állami haztartásunk úgy van berendezve, hogy csődös menne Magyarország, ha az italmérsést megnehezítenék, ahogy mi antialkoholisták kívánjuk — a pálinkát a patikaszer nivójára emelnék. Nálunk, sajnos, még ma is nemzeti virtus számba megy az ivás s így nemcsak a legelső neposztályban pusztít az alkohol, hanem a középosztályban, de a legfelsőbb retegekben

is. Itt azonban a pusztuló hatás nem olyan szembeszökő, mert a módos ember jól táplálkozik s ezzel annyira — amennyire ellensúlyozza az alkohol romboló hatását. De gyilkol a három krajcáros pálinka ott, ahol kukorica kenyérré iszszák.

Az ujoncok elkorcsosodásának másik oka a nyomorúság s piszok, amelyben a szegény ember gyermekei felnőnek. Ez ellen már többet és sikeresebben tehetne az állam és a társadalom ha felfogná a veszedelem nagyságát és komolyan venné hivatását. Néhány száz óvoda, néhány millió az államkasszájából a szegény emberek gyermekeit megmenthetné elkorcsosodástól. De az államnak ágyúra kell a pénz, a pénz, a társadalom pedig divatnak tekinti a jótékonyt. Tervszerűen gyakorolt humanizmusról nálunk nem lehet szó.

A hazug álszenteskedés ellenszabálya az, hogy a nemi betegségeket s az ezekkel összefüggő mizériákat nem illik a nyilvánosság előtt pertraktálni. Ezen a téren ezért uralkodik szörnyű tudatlanság s e tudatlanság főoka a titokban lefolyó borzalmas pusztítási proceszszusnak.

Megérjük-e, hogy a magyar népnek ezek a gonosztermészetű sebei begyógyuljanak? Adja Isten, hogy megérjük.

T A R C A.

A kapolcsi takácsok céhszabályai.

Közi: Kollányi Ödön.

(Folytatás és vége.)

Dicséretes pontja a céh szabályainak — s itt megjegyezzük, hogy ezzel igen előnyösen különbözik sok más céh artikulációjától — a következő: „Minden vendégeskedések és iddógálások megtiltatnak, nem is lézen szabad ezen céhnek az ollan új mestereket vagy ebéd — vagy ital adással akár mely szín alatt és fogás alatt terhelni.”

Ezt a rendelkezést csak úgy tudjuk kellőképen méltányolni, ha összehasonlítjuk pl. egy felvidéki városka kovács-céhének a XVII. század közepe tájáról keltezett szabályaival. Ezekben a következő épületes adatok olvashatók:

A felvételkor az inas — miután fogadalmat tett, hogy a mesterrel s a mesternével szemben jóviseletű lesz — a tisztos céhnek 4 pint bort fizetett. Amidőn pedig a mester inasát felszabadította, ez köteles volt mesterének 4 pint bort és egy ebédet adni, mely állt 25 font marhahusból, két tyukból a sarga leveshez, és négy vékából sültött fehér kenyérből.

Amikor valaki remekelésért *esdekel*, tartozott a tisztos céhnek 4 pint borral megtisztelni. Midőn a remek készült, két céhmesternek kellett jelen lennie. Ha ezek bármily csekély utmutatást, oktatást adtak, a jelölt egy pint borban marasztaltatott el. Tartozott továbbá a két céhmestert s a hozzájuk vetődött mestereket jóra való itallal megtisztelni s négy

fogásból álló ebédet felszolgálni. Az ebéd a következő fogásokból állott: 1. sült malac vagy disznópecsenye, vagy a helyett két tyuk, 2. tyukhus sárga leben, 3. káposzta hussal, 4. Főtt marhahus jól megborsozva. A mesternek a fia ennek csak a felét adta. Amikor a remeket a céhnek bemutatták, minden hibáért egy pint bor volt a büntetés. A mesterek pedig gondoskodtak arról, hogy elegendő hibát fedezzenek fel. Hátra volt még azután a 6 fogásos mesterebéd, amelylyel az ifjú mester a tisztos céhnek vendegelte meg. Ezek a fogások a következők voltak: 1. Marhapecsenye, borjusult, disznópecsenye, sült malac, libapecsenye és sült tyuk. 2. Fekete kenyér minden aszaltalra egyformán. 3. Káposzta és hus. 4. Tyukhus sárga levessel. 5. Főtt hus. 6. Jól töltött szarvas. Ezen ebédhez 16 forintért bort kellett vennie az ifjú mesternek.

No de térjünk vissza a korhely kovácsoktól a mi józan takácsainkhoz!

Ha valamelyik mesternek a fia vagy leánya ezen céhbéli mesternek leányát vagy özvegyét óhajtott feleségül venni s mesterré akart lenni, az ilyennek is be kellett mutatnia a tanuló- és vándorló évekről szóló írásait, a remekelés alól sem mentették fel őt, de a szokott díjnak csak a felét fizette a céhládába.

Más községekben lakó, vidéki takácsmestereket is befogadhatott a céh, de tilos volt a céhnek más helyen lakó mesterek részére *fiatális céh* állítani. Az olyan *külső* takácsmester, aki a céhbe beiratott, csak felét fizette a *rendelt taxának*. De az Urnapi processziókon, kántornapi stb. gyülekezeten (*hacsak*

heles oka, vagy távul lakása nem gátolla) megjelenni tartozott.

Idegen és külső kalmárok és kereskedők, mesteremberek a maguk portékáját és kézi munkáját az országos vásárookra és sakadalmakra szabadon bevihették, ott árulhatták és eladhatták. De ugy ezek, „mint pediglen ezen céhben kívül való takácsmester emberek, vagyis *koutárok* tilalmaztatnak, hogy a mestereknél készen találandó takács-kézimunkát vásárokon és sokadalmakon kívül ebbe a mezővárosba béhozni és ezen céhbéli mesterekből kárával nyilván, vagy alattomban árulni, eladni, vagyis takács-mesterséget űzni és pénzért dolgozni ne *merészellenek* és semmiképen ne *koutárkodjanak*, akiben is ha valaki tapasztaltatik, az ollatén a céhmester által a földesuraságnak adandó jelentésére érdeme szerint móddal büntetessék, vagyis az uraság tudtával a mezővárosból kiharancsolassék.” A nemeseknek azonban joguk volt bárkivel is takácsmunkát végeztetni saját szükségletökre. Ugyisintén „ezen mezővárosbéli lakosok is, akik saját házok szükségére magok *szövést tennének*, vagy cselédjök által *téletnének*, szabad légyen az nekik s abban ezen céhbélieliek által ne háborgattassanak.”

A 9. artikulus elrendeli, hogy a céhbélieliek istenes és jó *erkölcsökkel telles életet viseljenek*, szeressék az egyetértést, az öregek jó példát mutassanak, a fiatalok tiszteljék az öregeket stb. Akik a fentebbi rendelkezések ellen vétettek, egymást megbántották, azokon hatalma volt a céhnek *igazságos ítéletet tenni* s azokat megbüntetni. De a büntetés négy forintnál nagyobb nem lehetett. Ha valaki nem volt az ítélettel megelégedve, ügyét a földesur elé vihette és ezért nem lehetett őt

Szép tervek, nemes törekvések.

Ha úgy hirtelenében végig gondolunk azokon az üdvös intézményeken, melyeket Tapolcza község a legutóbbi időben megvalósítani óhajt, lelki szemünk előtt látjuk a modern kórházat, a leánypolgári iskolát, magyar királyi földmives iskolát, a község alatt jövődelmező rétek, mezők, kertek dus növényzetü képét, Bacsányi János szobrát, no meg a távol jövőben még a kaszárnya képe is feltűnik. Mily szép képek ezek, de nem álmokképek. Csak az idők kérdése, hogy azok megvalósuljanak. Nem azé az idő, amely hosszú emberöltőket hagy maga után, hanem azé, amelyben a kezdeményezők is látni fogják munkájuk, törekvésük eredményét.

Hisz ki merte volna állítani, csak egy évtized előtt is, hogy Tapolczán villamosvilágítás lesz? Községünk fekvésénél fogva predesztinálva van arra, hogy a Balatonvidék egyik emporiumává legyen. Nem akarjuk ugyan az elődök mulasztásait bünképen élénk állítani, de méltán a nemtörődőség vádjával kell őket illetnünk, midőn emberöltőkön keresztül semmit vagy igen-igen keveset alkottak, tettek. A helyzet javulása mintegy 10—15 évre vezethető vissza; arra az időre midőn a község élén oly egyén állott, aki felismerte és érezte azt, hogy tenni, cselekedni kell, mert különben nagyon elmaradunk más hasonló nagyságu község mögött, amelynek kevésbé van oly alkalmas fekvése mint községünknek.

Jelenleg szényegen levő folyó ügyünk a *leány polgári iskola*. Jó kezekbe van már az ügy, s így e dologban alig ér csatlakozás. Birjuk a miniszter jóindulatát, és derék, kiváló megyei királyi tanfelügyelőnk támogatását a leánypolgári iskola ügyében.

Már a döntés előtt áll a *tapolczai vizes rétek lecsapolása* ügye is. Az összes tervek és költségvetések a miniszter előtt vannak, és alig lehet kéttségünk, hogy ügyünk a legkedvezőbb elintézését ne nyerje. Hisz nemcsak a község, hanem a vidék közgazdasági érdekei is megkívánják, hogy e néhány száz hold, eddig majdnem értéktelen terület hasznosító termőfölddé legyen, különösen akkor, midőn a balatonparti vasut megépítésével és remélhető fürdőző idegen forgalmával kerti természetvényekre lesz szükség. — Ideális kertgazdaságot létesíthetnénk itt, ahol a gazda földjének értéke sokszorosan hatványozott jövődelmet biztosíthatna számára. Kielégíthetné a Balatonvidék fürdőközönségének nyári zöldszükségletét s nem lenne kénytelen távolról, legtöbbször már fonnyadt konyhaszükségletét drága pénzen beszerezni.

Reméljük tehát a rétcsapolás ügyének legkedvezőbb elintézését.

Községünk néhány év előtt kérte a kaszárnyát, s akkor azt a választ kapta, hogy ha új kaszárnyát építenének akkor természetesen Tapolcza első sorban lesz tekintetbe véve. Tapolcza vidéke a katonaság elhelyezésére földrajzi alakulatánál fogva is elsőrendű, amit legjobban bizonyít, hogy az utóbbi évtized alatt alig mulott el nyár, amelyen vidékünkön Tapolca szállással hosszabb ideig tartó gyakorlat ne lett volna. A vidéknek e célra kedvező voltát alkalmunk volt több esetben a gyakorlatot vezető tisztőtől hallani. Ha tehát mindezeket összegezzük, erős reményünk lehet arra, hogy a kaszárnya kérdése is hova-tovább megoldást fog nyerni.

Ujabb keletű mozgalom, hogy Tapolczán a helybeli m. kir. vincellériskolával kapcsolatban földmives iskola felállítását kérje a község. A felállít-

tandó intézet hasznos és szükséges voltát lapunk hasábjain már ismertettük. Szőnyegre majd ezután kerül a község képviselőtestületi gyűlésén.

Bacsányi János, községünk szülöttje, hamvainak hazaszállításával életre kelt a Bacsányi szobor ügye is. A folyó évben ez is megoldást fog nyerni. Községünk bizonyára mindent el fog követni, hogy nagynevű szülöttje itt-hon nyerjen örök nyugalóhelyet, és hogy a szabadság eszméjének harcosa iránti háláját maradandó örök emlék felállításával fogja jelölni.

(A tapolczai kórház.)

Sok szó hangzott el és még több nyomdafestéket használtunk fel ez ügyben, azon idő óta, amelyben az eszme megszületett, hogy Tapolczán kórházat építsenek. — Régen volt az, midőn az eszme megszületett, azonban hosszú időn keresztül nem ápolta senki. — Az utóbbi években kezdett az ügy ismét érdeklődést kelteni és több jóindulatu cikk keretében hangoztattuk is, miként volna e régen megszületett eszme a megvalósulás stádiumába hozható, amelyre Tapolcza, és vidékének égető szüksége van. — Nem akarunk a részletekre kiterjedni, de sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy egyesek részéről kevés jóindulattal találkoztunk. Nem tudjuk e körülményt minek tulajdonítani, ha csak önérdékek nem lépnek előtérbe. Igaz, hogy egyesek érdekeért a közügy érdeke nem szenvedhet halasztást, de éppen ennek tulajdonítottuk, hogy a jó ügyet mindezideig alig csak néha napján felvillanó jóakarattal mozdította egy-egy kis lépéssel előbbre.

Nemrégiben azonban megalakult a kórházi bizottság, amely gyűlést is tartott, hogy kezébe vegye a fontos ügyet, mely Tapolca és vidékére, nem kisebb jelentőségű más intézménynél.

Elkezdődött tehát a munka; a bizott-

megbüntetni. Ugyis azt sem érthette büntetés, aki céhbéli dologban panaszát nem a a céh elé, hanem más hatóság elé vitte. Ha pedig a céhbéliek közül valaki olyan rosszat tett a tüzre, melynek ítélete a céhnek hatalmát fölüli haladta, a céhmester erről késedelem nélkül tartozott jelentést tenni a földesurnak. A pénzbéli büntetések ez esetben is a céhládát illették.

Kimondja e szabályzat: „méltó, hogy minden céhbéliek magok mestersége mellett maradjanak és egyik a másik mestersegében magát ne avassa, hanem kiki maga mestersege mellett maradjon.“ Ha két külön céhhez tartozók között nezeteltérés támadt, a panaszos félnek a másik fél előjáróságánál kellett jelentkeznie, hol elégtételt s rövidségének orvoslását kérte. Ha pedig valami nagyobb dolog forgott szóban, akkor a földesurat kellett ez ügyben megkeresni.

A hasznot lehetőleg igyekeztek a céh tagjai között megosztani. Így pl. ha történetből valamely számosság takácsmunka adta elő magát, a szabályok szerint meg kellett osztani a mesterek között, hogy kinek-kinek haszna legyen belőle.

Ha máshonnan valamely takács mesterember legény érkezett a mezővárosba, őt senkinek sem volt szabad a céhmester hire nélkül műv-helébe befogadni. Hanem az ilyen jövevény legény jelentkezett a céhmesternél, aki őt ahhoz a mesterhez tartozott adni, akinek legnagyobb szüksége volt a segítségre. Mindazonáltal, ha valamelyik mester „azon legényein fölüli, mely neki rend szerént jutott, más legényt — szorgos munkájának volta máshonnan maga költségén szerzett, a céh-

mesternek hirt adván eránta, az olyan legény mű-helére szabadon felültethette.“

„Mivel a jó egyezésben élő céhbéliek leginkább akkor háborítottak fel — mondja a szabályzat — amikor valamely mesterember más mesterember társának nemcsak vásári vagy egyéb alkalmatossággal művét és munkáját mások előtt gyalázta vagy mestersegében gátolja, hanem ami veszedelmesebb, a cselédjeit is nagyobb bérnek adásával és egyébként elidegeníti, csalogatja és csábítja.“ Azért, ha valaki ezen céhbéli mesteremberek vagy legények közül illenekben tapasztaltatott, a mester 2, a legény 1 forintot fizetett büntetésül a céh ládjába.

Miután az ország törvénye szerint a mesteremberek munkájának bérét és árát a vármegyék szabták meg, a céh tagjainak a rendelkezésekhez kellett magukat tartaniok.

Igen szép, humanus vonása volt a céhrendszernek, hogy a céh tagjairól azok betegségében sem feledkezett meg s igyekezett azok terhén könnyíteni. Ha a céhbéli mesterek, legények és inasok közül valaki költészetlen lévén, megbetegedett, a céhbélieknek vigyázniok kellett a betegre, sőt — amint a keresztényi szeretet és kötelesség magával hozta — segíteniök is kellett őt. Ha pedig az illető szegénysége miatt elégtelen volt költészet lenni maga meggyógyulására, ez esetben a céh ládjából juttattak neki segítséget. Ha a beteg meggyógyult, és módja volt, tartozott a céhládából felvett pénzt visszafizetni. Ha pedig a betegnek a nyavalyája nehezdedett s nem volt remény felgyógyulására, a hogy lelki vigasztalás és gyónás nélkül meg ne hallon, — ha mester volt, akkor a céhmester, ha pedig legény vagy inas volt akkor

a mestere volt köteles a mezőváros plebánosát 2 forint büntetés terhe alatt értesíteni.

A meghalt mester özvegye mindaddig szabadon üzhette férje mesterségét, amíg annak nevét viselte. Ez esetben a céh a mesterségét jól értő legényt köteles műhelyébe állítani. „Ha azonban — megjegyzi a szabályzat — az özvegy ezen céhbéli mesterségen kívül való emberhez férjhez menne — mesterségének üzése azonnal tiltva legyen tőle.“

Midőn valamelyik mesternek felesége vagy gyermeke meghalt, annak temetésén a céhbéliek mindnyájan megjelenni s az halottat eltemető helyre elkísérni tartoztak. Aki ezt heles ok nélkül elmulasztotta, ha mester volt, akkor 25, a legény pedig 12 pénz büntetést fizetett.

Hogy pedig mindazok, amik fentebb megirattak, „szorgalmasabban megtartassanak, az isteni tisztelet elő inditassék, a gonosz élet felbontassék és a céhnek dolgai annyival is inkább rendesebben folyanak, kötelesek lesznek a földesuraságtól vagy annak engedelmével a mezőváros tanácsától egy comiszáriust kikérni, aki minden gyülekezeteknek alkalmatosságával jelen lévén, a céhnek minden dolgait csendesén, igazságosan és egyenlenség nélkül a céhbéliekkel együtt elvegezni tartozzék.“

Ime a kapolcsi takácsok céhszabályai! Mint láttuk a céh a tagok magánügyeibe is beavatkozott s a céhbéliek életének mintegy szabályozója volt. E szabályok kötötték az inast attól a perctől, hogy mesterségét tanulni kezdte; a legényt s a mestert, amíg csak a „nagy takács“ meg nem szötte számukra a szemfedőt.

ság első értekezlete is oly terveket sző, amelyek nagyon szépek ugyan, de az erre szolgáló pénzügyi viszonyok között kivihetetlen. Kivihetetlen legalább abban az alakban, amelyben mi ezt látni szeretnénk. — Node ez éppen ne csüggeszse el azokat, akiket a közbizalom ez ügy vezetésével megbízott. — „Lassan járj tovább érsz“ közmondás itt épen helyén való és időszerű lesz. Ne csináljunk fél munkát, mikor egy kevés várakozással tökéletes eredményt érhetünk el.

Eddig terjed és itt talán hosszú időkre megáll a jóakaratu törekvés, ha segítségükre nem sorakozik Tapolcza község hölgyközönsége, hogy a jó szívek, e hivatkozva, tömörüljön arra, hogy eme fontos ügyet létre hozni előmozdítsa.

E célból Szentmiklóssy Gyuláné urnó indítványára bizottság alakult, mely tettere hívja fel a közönséget és segítő társul vállalkozik a kórház ügy előbbrevitelére. A bizottság „Tapolczavidéki Kórház Egyesület“ címen, mint halljuk egyesület alakít, amelynek célja, hogy minden társadalmi eszközzel segítsen az emberbaráti intézmény létrehozásában.

A bizottság taggyűjtést indított. A gyűjtés eredménye mintegy 200 rendes tag, évi két koronával. A gyűjtés kiterjed nemcsak Tapolczára, hanem az egész vidékre. A tagság többféle leerd, alapító, rendes és partoló. Tagja lehet minden rendű és rangú férfi és nő. — Az alakítandó egyesület hetenkint egyszer társas összejövetelt rendezne a kaszinó helyiségében, a hol tetszés szerinti adakozásra gyűjtő persely lesz felállítva. — Időközönként az egyesület mulatságot tartana, természetesen tisztán a kórház javára.

Reméljük, hogy az emberbaráti célt szolgáló nemes törekvésben segítségére siet Tapolcza és vidéke egész társadalma, és iparkodik a régen megszűlelt eszmét támogatásával nemcsak oda juttatni, ahol ahol már most is kellene lennie, ha az elődök nem-törődőmségén eddig halasztást nem szenvedett volna.

Előre, egyesült erővel és kitartással még a legnehezebb akadályokat is leküzdhetjük.

Tapolcza és vidéke közönségéhez.

Mint második cikkünkben részletesebben említettük, Tapoczán lelkes hölgyek kezdeményezésére, a járási kórház ügyének előbbrevitele céljából egyesület alakul. A kezdeményezők meghívására, ma délután 3

órakor Tapolcza nagyközség tanácstermében gyűlés lesz, amelyre mindenkit szívesen lát a bizottság. E gyűlés mondja ki a megalakulást és választja meg tisztikarát. Felhívjuk tehát ez uton is községünk és vidéke társadalmát, hogy a jó ügy érdekében oda hassanak, hogy ez egyesületet erkölcsi és anyagi támogatásban részesítsék, az alakuló gyűlésen minél számosabban megjelenjenek.

Ugy a nyílt üzletek tulajdonosait mind egyeseket ez uton kérjük, hogy a „Gyermekliga“ nemes célra szánt adományait bezárólag e hó 10-ig Glazer Sándor urhoz kegyeskedjenek beküldeni.

H I R E K.

Esperességi kinevezés. Wurglich Ágoston felsőórsti prépost-plebános a balatonfüredi esperesi kerület esperesévé kinevezetett.

Uj ügyvéd Tapolczán. Dr. Kaszás Károly tapolczai lakos a múlt hét folyamán kitűnő eredménnyel tette le az ügyvédi vizsgát, s mint halljuk Tapolczán fog irodát nyitni.

Szabadságolás. Langer István szolgabíró folyó 4-től kezdődőleg 8 heti szabadságra megy megrongált egészségének helyre állítása céljából.

Megbízás. Az igazságügyminiszter Dr. Eöry László tapolczai ügyvédet a Zalaegerszegi királyi ügyészség kerületében ügyészégi megbízottá rendelte ki.

Tb. szolgabíró. Gróf Batthyány Pál főispán ömeltosága, Kiss Dezső nemespecselyi lakos jogszigorlót tb. szolgabírónak kinevezte.

Darányi Ignác üdvözlése. Magyarország földművelésügyi minisztere folyó hónapban tölti be minisztersegének 10-ik esztendőjét. Ez alkalomból a tapolczai választókerület gazdátársadalma is üdvözli, Forster Elek gazdaköri elnök vezetésével. A résztvevők folyó hó 7-en esti 9 órakor gyülekeznek a Pannónia éttermében Budapesten, ahol a tiszteges idejét meg fogják tudni.

A sorozás jarasunkban folyó hó 3-án befejeződött. 1300 védköteles közül besoroztak 520-at. Ezuttal még — utoljára — ide jöttek sorozatra a fűredvidékiek is.

A községi rendőrök helyett csendőrséget kell kernünk, mert valóban tarthatatlan az a viselet amit Tapolczán, ami nemes polgártársaink a bekés lakóság ellen követnek. Már nem is ázsiai, hanem még ennél is rosszabb állapot, hogy rendszeren haladó polgároknak, nyitott kessel hadonaszva utját állja mindenféle szemét suhanc. Hol itt a személyi biztonság? Tessék csak megkísérelni, az ilyen alakot rendre utasítani. Mit kaphatunk érte? Legalább is gyalázó szitkot, vagy egy kis oldalbaszurást, aminek mint tudjuk, Tapolczán legtöbbször halálos vége szokott lenni. Azért kerüli is mindenki az alkalmat kikötni velük, így hát szabadon garázdálkodhatnak. Mert ha feljeleni valaki őket, akkor biztosan számíthat a legaljasabb támadásra; azért feljelenő alig akad nálunk. Kérem ez nem mese, ez valóság. — Meg

csak elnézzük a sorozás alkalmával napirenden volt véres verekedéseket, de már más-kor túrni ezt nem lehet, de nem is szabad a polgárok életbiztonságáért. — Nagyon helyesen cselekedett a község, midőn csendőrlégénységet kért a közügyi rendőrség egy része helyett, aminek felállítása talán sehoh az országban nem volna annyira indokolt, mint minálunk. Az ügyet a községnek szorgalmazni kellene.

Gyümölcsfaeladás. Tapolcza község faiskolájának újbóli üzembevétele alkalmával nagymennyiségű különféle fajú nemesített gyümölcsfák kerülnek ki, amelyeket a község mérsékelt áron ad el. Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy a kedvező alkalmat felhasználva iparkodjék gyümölcsfa szükségletét beszerezni, a fák ma délután és jövő egész hét folyamán a faiskolában kaphatók.

A gazdakör gálic és raffia előjegyzett és megrendelt szükséglete megérkezett. A tagok részere kiküldött utalvány ellenében azt bármikor átvehetik Popper Gyula tapolczai kereskedőnél.

Bő áldás. Furesa madár ez a gólya. Egyik helyen annyira óhajtják látogatását és még sem száll le, ahol meg talán nem is óhajtják, ott bőven lerakja ajándékát. Furlangos állat. Még az egyke rendszer ellen is hatásos eredménnyel tud működni. Így volt ez Kővágóörsön, ahol Paller Lajosné, szegény földmives felesége, három egészséges fiu gyermeknek adott életet. A bő áldásban részesült házaspár részere a község lakossága gyűjtést indított.

Verekedés, — duhajkodás mindenfelé. Persze az is okozza, hogy sorozás volt; de meg az ősi virtus is, hát volt is veszekedés bőven mindenfelé. Így Badacsonyan Kis Károlyt látták el Göczán Gyula és Hámos József sógorai. Lesencze-Istvádon Savanyó József lekelte meg Kondor Ferencz ottani lakost. Nemesvitán Sümegi György látta el Talabér Mari ottani lakost. Egy kővel fejbe verte. De nehogy a székhely, Tapolcza, kimaradjon a díszes cselekvésből, Nyirádi István és Kövesdi József tapolczai legények, Kráml József és Reinhold József csicsói legényeket vertek véresre.

Mikor a bor működik akkor semmi sem szent, s akkor virtuosus a mi legénységünk. Ilyen virtuskodást vitt végbe Vigánt János tördemici lakos is, márczius 28-án. Ő azonban nem fejet vert be, — hanem sógorainak, Nemeth Géza és József tulajdonát képező háznak 20 db. ablak üvegjét.

Ebtartási szabályrendelet végrehajtása tárgyában az alispán szigorú rendeletet adott ki, melyben elrendeli a kóbor kutyák kiirtását. Ő persze elrendeli, de végrehajtva alig lesz; azért van annyi kóbor kutya, hogy az ember lépten-nyomon találkozhatik velük.

A kaposvári siket-némák intézetének segélyezését az alispán elrendelte és meghagyta a főszolgabíroságoknak, hogy a községek lakosainak számarányát és vagyoni viszonyait figyelembe véve, a járás összes községeit az 1898. XXI. t. c. illetve az 51000.99. belügyminiszteri rendelet 1. §-a alapján a segélyezésben való részvétellel utasítsa.

A gazdakör tagjait és a tyuktenyésztőket ez uton is felhívja a Tapolczavidéki Gazdakör titkára, hogy akik tiszta fajú sarga orpington és plymout tyuktojást keltetés céljából beszerezni óhajtanak, készségesen közvetít az említett fajta tyuktojásból darabonként 20 fillérért.

==== Egyedüli állandó raktár helyben ====

a világhírű „Borsalino” férfi kalapokból, „Kobrak” férfi és női bőrcipőkből,

„Hamerli” pécsi bőrkesztyűkből és „Solingeni” acél zsebkésekből

csakis G Á L M. MIKSÁNÁL.

Minden idényre újdonságok férfi és gyermekkalapok, sapkák, cipők, nyakkendők, ingek, kesztyűk harisnyák, ernyők, divat, zsupmü és játék árukból.

Egy jó fiu tanonénak azonnal felvétetik.

Szép tervek, nemes törekvések.

Ha úgy hirtelenében végig gondolunk azokon az üdvös intézményeken, melyeket Tapolcza község a legutóbbi időben megvalósítani óhajtott, lelki szemünk előtt látjuk a modern kórházat, a leánypolgári iskolát, magyar királyi földmives iskolát, a község alatt jövődelmező rétek, mezők, kertek dúsnövényzetű képét, Bacsányi János szobrát, no meg a távol jövőben még a kaszárnya képe is feltűnik. Mily szép képek ezek, de nem álmokképek. Csak az idők kérdése, hogy azok megvalósuljanak. Nem azé az idő, amely hosszú emberöltőket hagy maga után, hanem azé, amelyben a kezdeményezők is látni fogják munkájuk, törekvésük eredményét.

Hisz ki merte volna állítani, csak egy évtized előtt is, hogy Tapolczán villamosvilágítás lesz? Községünk fekvésénél fogva predestinálva van arra, hogy a Balatonvidék egyik emporiumává legyen. Nem akarjuk ugyan az elődök mulasztásait bünképen élénk állítani, de méltán a nemtörődomség vádjával kell őket illetnünk, midőn emberöltőkön keresztül semmit vagy igen-igen keveset alkottak, tettek. A helyzet javulása mintegy 10—15 évre vezethető vissza; arra az időre midőn a község élén oly egyén állott, aki felismerte és érezte azt, hogy tenni, cselekedni kell, mert különben nagyon elmaradunk más hasonló nagyságu község mögött, amelynek kevésbé van oly alkalmas fekvése mint községünknek.

Jelenleg szőnyegen levő folyó ügyünk a *leány polgári iskola*. Jó kezébe van már az ügy, s így e dologban alig ér családkozás. Birjuk a miniszter jóindulatát, és derék, kiváló megyei királyi tanfelügyelőnk támogatását a leánypolgári iskola ügyében.

megbüntetni. Ugyis azt sem érthette büntetés, aki céhbéli dologban panasztát nem a a céh elé, hanem más hatóság elé vitte. Ha pedig a céhbéliel közlő valaki olyan rosszat tett a tüzre, melyek itélete a céhnek hatalmá föllül haladta, a céhmester erről kérsedelem nélkül tartozott jelentést tenni a földesurnak. A pénzbéli büntetések ez esetben is a céhládát illették.

Kimondja e szabályzat: „méltó, hogy minden céhbéliel magok mestersége mellett maradjanak és egyik a másik mestersegeben magát ne avassa, hanem kiki maga mestersége mellett maradjon.” Ha két külön céhhez tartozók között nézeteltérés támadt, a panaszos félnek a másik fél előljáróságánál kellett jelentkeznie, hol elégtételt s rövidségének orvoslását kérte. Ha pedig valami nagyobb dolog forgott szóban, akkor a földesurat kellett ez ügyben megkeresni.

A hasznát lehetőleg igyekeztek a céh tagjai között megosztani. Így pl. ha történelből valamely számosabb takácsmunka adta elő magát, a szabályok szerint meg kellett osztani a mesterek között, hogy kinek-kinek haszna legyen belőle.

Ha máshonnan valamely takács mesterember legény érkezett a mezővárosba, őt senkinek sem volt szabad a céhmester hirtel nélkül műv-helébe befogadni. Hanem az ilyen jövevény legény jelentkezett a céhmesternél, aki őt ahhoz a mesterhez tartozott adni, akinek legnagyobb szüksége volt a segítségre. Mindazonáltal, ha valamelyik mester „azon legényein föllül, mely neki rend szerént jutott, más legényt — szorgos munkájának volta máshonnan maga költségen szerzett, a céh-

Már a döntés előtt áll a *tapolczai vizes rétek lecsapolása* ügye is. Az összes tervek és költségvetések a miniszter előtt vannak, és alig lehet kétségünk, hogy ügyünk a legkedvezőbb elintézését ne nyerje. Hisz nemcsak a község, hanem a vidék közgazdasági érdekei is megkívánják, hogy e néhány száz hold, eddig majdnem értéktelen terület hasznosító termőfölddé legyen, különösen akkor, midőn a balatonparti vasut megépítésével és remélhető fürdőző idegen forgalmával kerti természetvényekre lesz szükség. — Ideális kertgazdaságot létesíthetnénk itt, ahol a gazda földjének értéke sokszorosan hatványozott jövődelmet biztosíthatna számára. Kielégíthetné a Balatonvidék fürdőközönségének nyári zöldszükségletét s nem lenne kénytelen távolról, legtöbbször már fonnyadt konyhaszükségletét drága pénzen beszerezni.

Reméljük tehát a rétlecsapolás ügyének legkedvezőbb elintézését.

Községünk néhány év előtt kérte a kaszárnyát, s akkor azt a választ kapta, hogy ha új kaszárnyát építenének akkor természetesen Tapolcza első sorban lesz tekintetbe véve. Tapolcza vidéke a katonaság elhelyezésére földrajzi alakulatánál fogva is elsőrendű, amit legjobban bizonyít, hogy az utóbbi évtized alatt alig mulott el nyár, amelyen vidékünkön Tapolca szállással hosszabb ideig tartó gyakorlat ne lett volna. A vidéknek e célra kedvező voltát alkalmunk volt több esetben a gyakorlatot vezető tisztektől hallani. Ha tehát mindezeket összegezzük, erős reményünk lehet arra, hogy a kaszárnya kérdése is hova-tovább megoldást fog nyerni.

Ujabb keletű mozgalom, hogy Tapolczán a helybeli m. kir. vincellériskolával kapcsolatban földmives iskola felállítását kérje a község. A feláll-

mesternek hirtel éránta, az olyan legény mű-helére szabadon felültethette.”

„Mivel a jó egyezségben élő céhbéliel leginkább akkor haborítottak fel — mondja a szabályzat — amikor valamely mesterember más mesterember társának nemcsak vásári vagy egyéb alkalmatossággal művét és munkáját mások előtt gyalázza vagy mesterségében gátolja, hanem ami veszedelmesebb, a cselédjeit is nagyobb bérenek adásával és egyébként elidegeníti, csalogatja és csábítja.” Azért, ha valaki ezen céhbéli mesteremberek vagy legények közül illenekben tapasztaltatott, a mester 2, a legény 1 forintot fizetett büntetésül a céh ládjába.

Miután az ország törvénye szerint a mesteremberek munkájának bérét és árát a vármegyék szabták meg, a céh tagjainak a rendelkezésekhez kellett magukat tartaniok.

Igen szép, humánus vonása volt a céhrendszernek, hogy a céh tagjairól azok betegségekben sem feledkezett meg s igyekezett azok terhén könnyíteni. Ha a céhbéli mester, legények és inasok közül valaki költéségtelen lévén, megbetegedett, a céhbélielnek vigyáznok kellett a betegre, sőt — amint a keresztényi szeretet és kötelesség magával hozta — segíteniök is kellett őt. Ha pedig az illető szegénysége miatt elégtelen volt költséget lenni maga meggyógyítására, ez esetben a céh ládjából juttattak neki segítséget. Ha a beteg meggyógyult, és módja volt, tartozott a céhládából felvett pénzt visszafizetni. Ha pedig a betegnek a nyavalyája nehezdedett s nem volt remény felgyógyulására, s hogy lelki vigasztalás és gyónás nélkül meg ne hallon, — ha mester volt, akkor a céhmester, ha pedig legény vagy inas volt akkor

tandó intézet hasznos és szükséges voltát lapunk hasábjain már ismertettük. Szőnyegre majd ezután kerül a község képviselőtestületi gyűlésén.

Bacsányi János, községünk szülöttje, hamvainak hazaszállításával életre kelt a Bacsányi szobor ügye is. A folyó évben ez is megoldást fog nyerni. Községünk bizonyára mindent el fog követni, hogy nagynevű szülöttje itt-hon nyerjen örök nyugvóhelyet, és hogy a szabadság eszméjének harcosa iránti háláját maradandó örök emlék felállításával fogja jelölteni.

(A tapolczai kórház.)

Sok szó hangzott el és még több nyomdafestéket használtunk fel ez ügyben, azon idő óta, amelyben az eszme megszületett, hogy Tapolczán kórházat építsenek. — Régen volt az, midőn az eszme megszületett, azonban hosszú időn keresztül nem ápolta senki. — Az utóbbi években kezdett az ügy ismét érdeklődést kelteni és több jóindulatu cikk keretében hangoztattuk is, miként volna e régen megszületett eszme a megvalósulás stádiumába hozható, amelyre Tapolcza, és vidékének égető szüksége van. — Nem akarunk a részletekre kiterjedni, de sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy egyesek részéről kevés jóindulattal találkoztunk. Nem tudjuk e körülményt minek tulajdonítani, ha csak önérdékek nem lépnek előtérbe. Igaz, hogy egyesek érdekeért a közügy érdeke nem szenvedhet halasztást, de éppen ennek tulajdonítottuk, hogy a jó ügyet mindeztől alig csak néha napján felvillanó jóakarattal mozdította egy-egy kis lépéssel előbbre.

Nemrégiben azonban megalakult a kórházi bizottság, amely gyűlést is tartott, hogy kezébe vegye a fontos ügyet, mely Tapolca és vidékére, nem kisebb jelentőségű más intézménynél.

Elkezdődött tehát a munka; a bizott-

a mestere volt köteles a mezőváros plebánosát 2 forint büntetés terhe alatt értesíteni.

A meghalt mester özvegye mindaddig szabadon üzhette férje mesterségét, amíg annak nevét viselte. Ez esetben a céh a mesterségét jól értő legényt volt köteles műhelyébe állítani. „Ha azonban — megjegyzi a szabályzat — az özvegy ezen céhbéli mesterségen kívül való emberhez férjhez menne — mesterségének üzése azonnal tiltva legyen tőle.”

Midőn valamelyik mesternek felesége vagy gyermeke meghalt, annak temetésén a céhbéliel mindnyájan megjelenni s az halottat eltemető helyre elkísérni tartoztak. Aki ezt heles ok nélkül elmulasztotta, ha mester volt, akkor 25, a legény pedig 12 pénz büntetéssel fizetett.

Hogy pedig mindazok, akik fentebb megírtattak, „szorgalmasabban megtartassanak, az isteni tisztelet elő indíttassék, a gonosz élet felbontassék és a céhnek dolgai annyival is inkább rendesebben folyanak, kötelesek lesznek a földesuraságtól vagy annak engedelmével a mezőváros tanácsától egy comiszáriust kikérni, aki minden gyülekezeteknek alkalmatosságával jelen lévén, a céhnek minden dolgait csendesen, igazságosan és egyenlenség nélkül a céhbélielkel együtt elvégezni tartozzék.”

Ime a kapolcsi takácsok céhszabályai! Mint láttuk, a céh a tagok magánügyeibe is beavatkozott s a céhbéliel életének mintegy szabályozója volt. E szabályok kötötték az inast attól a perctől, hogy mesterségét tanulni kezdte; a legényt s a mestert, amíg csak a „nagy takács” meg nem szötte számukra a szemfedőt.

1902.

szükséges ismerteten kerül a ülésén. szülöttje, életre kelt s. A folyó nyerni. ent el fog ülöttje itt helyet, és k harcosa ök emlék

ai kórház.) még több fel ez ügy- az eszme an kórhá- lt az, mi- azonban polta senki. tett az ügy több jó- ngoztattuk egszületett stádiumába és vidé- — Nem rjedni, de unk, hogy jóindulattal örölményt k önérd- gaz, hogy gy érdeke de éppen a jó ügyet napján fel- a egy-egy

akult a kór- st is tartott, tos ügyet, nem kisebb né. a; a bizott-

város plebá- att értesíteni. indáddig szá- amig annak mesterségét műhelyébe ál- zia a szabály- mesterségen enne — mes- legyen tőle." felesége vagy tetésén a céh- s az halottat ztak. Aki ezt a mester volt, énz büntetést

fentebb meg- gtartassanak, ék, a gonosz dolgai annyit- ak, kötelesek annak enge- ól egy comi- ülekezeteknek a céhnek min- osan és egye- együtt elvé-

szabályai! Mint yeibe is bele- nek mintegy k kötötték az erségét tanulni amig csak a e számukra a

ság első értekezlete is oly terveket szó, amelyek nagyon szépek ugyan, de az erre szolgáló pénzügyi viszonyok között kivihetetlen. Kivihetetlen legalább abban az alakban, amelyben mi ezt látni szeretnénk. — Node ez éppen ne csüggeszse el azokat, akiket a közbizalom ez ügy vezetésével megbízott. — „Lassan járj tovább érsz“ közmondás itt épen helyén való és időszerű lesz. Ne csináljunk fél-munkát, mikor egy kevés várakozással tökéletes eredményt érhetünk el.

Eddig terjed és itt talán hosszú időkre megáll a jóakaratu törekvés, ha segítségükre nem sorakozik Tapolca község hölgyközönsége, hogy a jó szivekre hivatkozva, tömörüljön arra, hogy eme fontos ügyet létre hozni előmozdítsa.

E célból Szentmiklóssy Gyuláné urnó indítványára bizottság alakult, mely tette hívja fel a közönséget és segítő társul vállalkozik a kórház ügy előbbrevitelére. A bizottság „Tapolca-vidéki Kórház Egyesület“ címen, mint halljuk egyesületet alakít, amelynek célja, hogy minden társadalmi eszközzel segítsen az emberbaráti intézmény létrehozásában.

A bizottság taggyűjtést indított. A gyűjtés eredménye mintegy 200 rendes tag, évi két koronával. A gyűjtés kiterjed nemcsak Tapolczára, hanem az egész vidékre. A tagság többféle leendő, alapító, rendes és pártoló. Tagja lehet minden rendű és rangú férfi és nő. — Az alakítandó egyesület hetenkint egyszer társas összejövetelt rendezne a kaszinó helyiségében, a hol tetszés szerinti adakozásra gyűjtő persely lesz felállítva. — Időközönként az egyesület mulatságot tartana, természetesen tisztán a kórház javára.

Reméljük, hogy az emberbaráti célt szolgáló nemes törekvésben segítségére siet Tapolca és vidéke egész társadalma, és iparkodik a régen megszületett eszmét támogatásával nemsokára oda juttatni, ahol ahol már most is kellene lennie, ha az elődök nem-törődőségén eddig halasztást nem szenvedett volna.

Előre, egyesült erővel és kitartással még a legnehezebb akadályokat is leküzdhetjük.

Tapolca és vidéke közönségéhez.

Mint második cikkünkben részletesebben említettük, Tapoczán lelkes hölgyek kezdeményezésére, a járási kórház ügyének előbbrevitele céljából egyesület alakul. A kezdeményezők meghívására, ma délután 3

órákor Tapolca nagyközség tanácstermében gyűlés lesz, amelyre mindenkit szívesen lát a bizottság. E gyűlés mondja ki a megalakulást és választja meg tisztikarát. Felhívjuk tehát ez uton is községünk és vidéke társadalmát, hogy a jó ügy érdekében oda hassanak, hogy ez egyesületet erkölcsi és anyagi támogatásban részesítsék, az alakuló gyűlésen minél számosabban megjelenjenek.

Ugy a nyílt üzletek tulajdonosait mind egyeseget ez uton kérjük, hogy a „Gyermeklika“ nemes céra szánt adományaitkat bezárólag e hó 10-ig Glazer Sándor urhoz kegyeskedjenek beküldeni.

H I R E K.

Esperességi kinevezés. Wurglich Ágoston felsőörsi prépost-plebános a balatonfüredi esperesi kerület esperesévé kinevezetett.

Uj ügyvéd Tapolczán. Dr. Kaszás Károly tapolczai lakos a múlt hét folyamán kitűnő eredményei tette le az ügyvédi vizsgát, s mint halljuk Tapolczán fog irodát nyitni.

Szabadságoltás. Langer István szolgabíró folyó 4-től kezdődőleg 8 heti szabadságra meg megrongált egészségének helyre állítása céljából.

Megbízás. Az igazságügyminiszter Dr. Eöry László tapolczai ügyvédet a Zalaegerszegi királyi ügyészség kerületében ügyészegi megbízottá rendelte ki.

Tb. szolgabíró. Gróf Batthyány Pál főispán ömeltosága, Kiss Dezső nemespecselyi lakos jogszigoriot tb. szolgabírónak kinevezte.

Darányi Ignác üdvözlése. Magyarország földművelésügyi minisztere folyó hónapban tölti be minisztersegének 10-ik esztendejét. Ez alkalomból a tapolczai választókerület gazdatarsadalma is üdvözli, Forster Eiek gazdaköri elnök vezetésével. A résztvevők folyó hó 7-en esti 9 órákor gyülekeznek a Pannónia éttermében Budapesten, ahol a tisztelegés idejét meg fogják tudni.

A sorozás jarasunkban folyó hó 3-án befejeződött. 1300 vedköteles közül besoroztak 320-at. Ezuttal még — utoljára — ide jöttek sorozatra a füredvidékiek is.

A községi rendőrök helyett csendőrséget kell kernünk, mert valóban tarthatatlan az a viselet amit Tapolczán, ami nemes polgártársaink a bekés lakosság ellen elkövetnek. Már nem is ázsiai, hanem még ennél is rosszabb állapot, hogy rendszeren haladó polgároknak, nyitott késsel hadonászva utját állja mindenféle szemét suhanc. Hol itt a személyi biztonság? Tessék csak megkísérélni, az ilyen alakot rendre utasítani. Mit kaphatunk érte? Legalább is gyalázó szitkot, vagy egy kis oldalbaszurást, aminek mint tudjuk, Tapolczán legtöbbször halálos vege szokott lenni. Azert kerüli is mindenki az alkalmat kikötni velük, így hát szabadon garazdálkodhatnak. Mert ha feljeleni valaki őket, akkor biztosan számíthat a legaljasabb támadásra; azért feljelenő alig akad nálunk. Kérem ez nem mese, ez valóság. — Meg

csak elnézzük a sorozás alkalmával napirenden volt véres verekedéseket, de már más-kor túrni ezt nem lehet, de nem is szabad a polgárok életbiztonságáért. — Nagyon helyesen cselekedett a község, midőn csendőrlégénységet kért a közügyi rendőrség egy része helyett, aminek felállításá talán sehol az országban nem volna annyira indokolt, mint minálunk. Az ügyet a községnek szorgalmazni kellene.

Gyümölcsfaeladás. Tapolca község faiskolájának újbóli üzembevétele alkalmával nagymennyiségű különféle fajú nemesített gyümölcsfák kerülnek ki, amelyeket a község mérsékelt áron ad el. Felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy a kedvező alkalmat felhasználva iparkodjék gyümölcsfa szükségletét beszerezni, a fák ma délután és jövő egész hét folyamán a faiskolában kaphatók.

A gazdakör gálíc és raffia előjegyzett és megrendelt szükséglete megérkezett. A tagok részere kiküldött utalvány ellenében azt bar-mikor átvehetik Popper Gyula tapolcai kereskedőnél.

Bő áldás. Furcsa madár ez a gólya. Egyik helyen annyira óhajják látogatását és meg sem száll le, ahol meg talán nem is óhajtják, ott bőven lerakja ajándékát. Furfangos állat. Még az egyke rendszer ellen is hatá-sos eredménnyel tud működni. Így volt ez Kővágóörsön, ahol Paller Lajosné, szegény földműves felesége, három egészséges fiu gyermeknek adott életet. A bő áldásban részesült házaspár részere a község lakossága gyűjtést indított.

Verekezés, — duhajkodás mindenfelé. Persze az is okozza, hogy sorozás volt; de meg az ősi virtus is, hát volt is veszekedés bőven mindenfelé. Így Badacsonyan Kis Károlyt látták el Góczán Gyula és Hámos József sógorai. Lesencze-Istvánod Savanyó József lékelte meg Kondor Ferencz ottani lakost. Nemesvitán Sümegi György látta el Talabér Mária ottani lakost. Egy kövel fejbe verte. De nehogy a székhely, Tapolca, kimaradjon a diszes cselekvésből, Nyirádi Istvan és Kövesdi József tapolczai legények, Kramli József és Reinhold József csicsói legényeket verték véresre.

Mikor a bor működik akkor semmi sem szent, s akkor virtuos a mi legénységük. Ilyen virtuskodást vitt végbe Vigánt Janos tördemici lakos is, márczius 28-án. Ő azonban nem fejet vert be, — hanem sógorainak, Nemeth Géza és József tulajdonát képező háznak 20 db. ablak üvegjét.

Ebtartási szabályrendelet végrehajtása tárgyában az alispán szigorú rendeletet adott ki, melyben elrendeli a kóbor kutyák kiirtását. Ő persze elrendeli, de végrehajtvá alig lesz; azért van annyi kóbor kutya, hogy az ember lépten-nyomon találkozhatik velük.

A kaposvári siket-némák intézetének segélyezését az alispán elrendelte és meghagyta a fősolgabíroságoknak, hogy a községek lakosainak számarányát és vagyoni viszonyait figyelembe véve, a járás összes községeit az 1898. XXI. t. c. illetve az 51000/99. belügyminiszteri rendelet 1. §-a alapján a segélyezésben való részvételre utasítsa.

A gazdakör tagjait és a tyuktenyésztőket ez uton is felhívja a Tapolca-vidéki Gazdakör titkára, hogy akik tiszta fajú sarga orpington és plymout tyuktojást keltetés céljából beszerezni óhajtanak, készségesen közvetít az említett fajta tyuktojásból darabon-kint 20 fillérért.

==== Egyedüli állandó raktár helyben ====
a világhírű „Borsalino” férfi kalapokból, „Kobrak” férfi és női bőrcipőkből,
„Hamerli” pécsi bőrkesztyűkből és „Solingeni” acél zsebkésekéből
csakis G Á L M. MIKSÁNÁL.
Minden idényre ujdonságok férfi és gyermekkalapok, sapkák, cipők, nyakkendők, ingek, kesztyűk harisnyák, ernyők, divat, zsípmű és játék árukból.
Egy jó fiu tanoncnak azonnal felvétetik.

A számarköhögés

a gyermekek ezen ismert réme ellen a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen használtatik. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek erősítésére, kiknek gyorsan visszaadja **rózsás kerek arcukat**. Rendkívüli sikere és erősítő hatása abban lel magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle EMULSIÓ

felnőttek s aggnak ép oly jó és hatásos, mint a gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható a gyógyszerárakban

Az élet kellemségeihez rendszeren nem számítják a gyógyszereket, a „Scott-féle Emulsió“-t azonban mégis csak oda kellene besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet ér és emellett a visszatetsző íztől és szagtól teljesen mentes, mely a gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarókat okoz. A „Scott-féle Emulsió“-t minden gyógyszerárban árúsítják.

A „Budapest“ jubileumi albuma Nagyobb és kellemesebb meglepetést talán soha sem szerzett egy lap előfizetőinek, mint a „Budapest“, midőn pár hónappal ezelőtt megküldte nekik ingyen a 30 éves fennállása alkalmából szerkesztett albumot. Ezrével jöttek a szerkesztőséghez az elismerő és köszönő levelek, méltatva az album rendkívül bő és érdekes tartalmát, valamint annak díszes kiállítását. Husz iven, számos képben és szövegben mondja el az album a lap 30 éves történetét, irtak bele politikai, társadalmi és irodalmi életünk legkiválóbb alakjai a „Budapest“ volt és jelenlegi munkatársai, azonkívül a számos kép és műmelléklet oly érdekessé teszi a könyvet, hogy az méltán foglal helyet bármely művelt ember asztalán. Az albumot — míg a készlet tart — most is ingyen küldi a kiadóhivatal mindazon újonnan belépő előfizetőknél, akik legalább negyed évi összeget, vagyis 6 koronát egyszerre beküldenek és a postaköltségre 80 fillért utalványoznak. A „Budapest“-ből kívánatra mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal Budapesten, IV., Sarkantyus-utca 3.

Hajómenetrend a Balatonon. Bogláról Révfülöpre indul naponként délben 12 óra 15 perckor és este 7 óra 15 perckor. Révfülöpről Boglárra indul naponként délelőtt 8 óra 40 perckor és délután 5 óra 45 perckor. E hajóknak a déli vasút Boglár állomásától Budapest és Nagykanizsa felé csatlakozása van.

Tüdővész gyógyítható. Igaz ugyan, hogy mindenkor klimatikus és diétikus kúra, valamint a por stb. eltávolítása a fődolgozó, amellyel azonban a gyógykezelés sem elhanyagolandó. Első helyen állanak a bükkfakátrány-preparátumok, de korántsem mindegy, bármelyik ily preparátumot használunk. A legjobbnak és megfelelőbbnek — mert teljesen méregtelen és jóízű — a „Sirolin-Roche“, a creosot-preparátumok ideálja, mely minden gyógyszerárban kapható.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság folyó hó 13-án kettős jubileumot ült, ötvenedik évfordulóját az intézet fennállásának és egyúttal ormódi Ormódy Vilmos vezérigazgató jubileumát, ki az intézet fennállása óta annak tagja. A gróf Csekonics Endre előnökelete alatt megtartott közgyűlésen — lőterjesztett mérleg az intézet fennállása óta a legfényesebb, amennyiben az összes üzletágakra vonatkozólag összesen 4,102,018 K. 98 fill. tiszta nyereséget mutat ki, melyből részvényenként 500 korona osztalék és 250 K. járt elvont osztalékban részesültek a részvényesek, s számos jubileumi adományok létesítettek, köztük egy 500,000 K. tőke összegű hazafias köz és jótékonycélu alap. Az elemi ágazat díjtartaléka 7,319,287 K. 86 fillérről 7,998,355 K. 01 fillérré, a külföldi tartalék 3,387,199 K. 39 fillérről 3,797,739 K. 33 fillérré emelkedik. Az életbiztosítási üzletágban ezúttal is eredménydus működést fejtett ki a társaság úgy, hogy a tulymó részben beföldön elért új szerzemény összege 80,850,344 K. 59 fillérré rug. Az életbiztosítási üzlet állomány a halálosítások és lejárt tőkék címén kifizetett összegek és a tör-

lések levonása után 386,637,776 K. 09 fillérről 418,736,383 K. 94 fillérré emelkedett. Ezen biztosított összeg fedezésére a társaság 111,471,258 K. 45 fillér összeget képviselő díjtartalékkal rendelkezik az előző évi 104,391,288 K. 70 fillérről szemben. A társaság biztosítéki alapjai, melyek 1906-ban 130,606,015 K. 52 fillér összeget képviseltek 1907. év végén 135,338,327 K. 58 fillérré rugnak a következő értékben ejhelyezve: Betétek takarékpénztáraknál és bankoknál 4,387,504 K. 55 fillér, záloglevelekben 93,801,196 K. 50 fillér, magyar járadék 1,813,672 K., államilag biztosított vasuti kötvények 10,313,665 K., olasz járadék és egyéb értékpapírok 4,572,744 K. 10 fillér, sárcában levő váltók 4,595,803 K. 17 fillér, jelzálogkölesönök 301,645 K., életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 12,072,097 K., társaság háza 3,480,000 korona, összesen 135,338,327 K. 58 fillér. A megüresedett alelnöki állásra megválasztották gróf Zichy Jánost, a választmányban megüresedett tagsági helyre gróf Nádasdy Tamást.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZ. Kisfaludy-utca 7. szám alatt újonnan épült ház, 6 szoba, bolthelyiség, 2 konyha, kamra, faház, pincze istálló, pajta, kert és tágas udvarral, szabad kézből eladó.

Huppán Ferenczné.

ELADÓ LAKÁSOK. Egy négy, és egy két szobás lakás istállóval eladó, vagy bérbeadó, bővebbet

Virus Vincénél.

ELADÓ SZÉNA. Kitűnő minőségű mintegy 60 métermazsa széna jutányos áron eladó Kun Lajos református tanítónál, Köveskálón.

ELADÓ HÁZ. Az Árpád utcában (Fazekas-utca) egy sarokház, két szoba, 1 konyha és pincehelyiséggel, 10 évig adómentes — szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatal.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK. I ső és II-od osztályu gyökeres Ripária Portális szőlőoltványok, továbbá 2 éves 1.50 m. átlagos magas akác-csemeték kaphatók Ecséri szőlőgazdaságban Révfülöpön.

HIRDETÉSEK.

PREISZ MANÓ

cim-, szobafestő és mázoló,

Tapolcza, Uj-utca.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát u. m.: **üveg-, cim-, templom-, szoba- és diszfestést a legmodernebb kivitelben és lehető legjutányosabb árak mellett.**

PAUK VILMOS

vaskereskedése

TAPOLCZA.

Ajánlja állandóan nagy választéku raktárát, mindenféle, a **szőlőkezeléshez szükséges gépekből** u. m.:

permetező, szénkénegezők, porozók és lepkefogó lámpák,

továbbá a legnagyobb választék **szőlőprésekből**

Azonkívül állandó raktárt tartok mindennemű

gazdasági gépekből.

SZOLLÁR GÁSPÁR

épület és műlakatos

Tapolcza. Arany János utca.

A zárda-kert átellenében.

Készít minden e téren előforduló **épületvasalást, modern takaréktűzhelyeket, lépcső-, sir- és erkélyrácsokat és vaskapukat.**

Elfogad szivattyus kutak felállítását és javítását, borfejtő, szénkénegező és permetező gépek javítását a lehető legjutányosabb árak mellett.

574/1908. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint **Poór Pálné** szül. Szalai Eszter zánkai lakos végrehajthatónak **Szalai József** kövágóörsi lakos végrehajtást szenvedő elleni 31 korona 50 fillér és járuléki iranti végrehajtási ügyében az árverés a tapolczai kir. járásbíró területén levő 1. a szeptédi 226 sz. tjkvben 297/b hrsz. alatt $\frac{1}{10}$ -ed részben Szalai Ika, $\frac{1}{40}$ -ed részben Szalai József, $\frac{1}{40}$ -ed részben Szalai Gezáne és $\frac{13}{40}$ -ed részben Márkus Károly tulajdonát képező végmáli szőlő 316 korona. 2. az ugyanott $\frac{1}{4}$ 238. hrsz. alatt ugyanazok ugyanoly arányu tulajdonát tevő végmáli szőlő 316 korona; 3. a szeptédi 415. sz. tjkvben 37/b hrsz. alatt Szalai József $\frac{1}{4}$ -ed, Márkus Károly $\frac{1}{4}$ -ed és Szalai Gezáne $\frac{1}{4}$ -ed részbeni tulajdonát képező házhely 11 korona; 4. a szeptédi 213. sz. tjkvben $\frac{1}{4}$ 239. hrsz. végmáli szőlő ingatlanból Szalai József $\frac{1}{40}$ -ed illetősége 15 kor. 85 fillér; 5. a szeptédi 102. sz. tjkvben 237. hrsz. végmáli szőlőből Szalai József $\frac{17}{100}$ -ad illetősége 7 kor. 92 fillér; 6. a szeptédi 23. sz. tjkvben 38. hrsz. alatt felvett épülettulajdonból Szalai József $\frac{1}{4}$ -ed illetősége 400 kor. az arra C. 61. sor alatt bekebelezett haszonélvezeti jog feltétlen fenntartásával ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a megjelölt ingatlanok az 1908. évi május hó 18. napján délelőtt 10 órakor Szeptédi községhezánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron eladatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár $10\frac{1}{2}\%$ -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a bíró kiküldöttnek kezéhez lefizetni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Szeptédi községhezánál betekintheők.

A tapolczai kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Tapolcza, 1908. évi február 5.

Papp, királyi járásbíró.

KOCSY FERENCZ

szobafestő és mázoló

Tapolcza.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugymint **templom-, szoba- és szimfestést, valamint mázolás, aranyozást és tapétázást a legmodernebb kivitelben, mérsékelt árak mellett.**

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, I. Tűzbiztosítás, II. Szállítványbiztosítás, III. Jégbiztosítás, IV. Betörésbiztosítás, V. 1907. évi nyereségszámla. Includes sub-headers: Korona, Ft., and LEK.

Table with columns: VAGYON, Mérlegszámla 1907. december 31-én, TEHER. Includes sub-headers: Korona, Ft., and LEK.

II. Életbiztosítási üzlet.

Table with columns: KIADÁSOK, Negyvenötödik évi zarszámla 1907. január 1-től december 31-ig, BEVÉTELEK. Includes sub-headers: Korona, Ft., and LEK.

Table with columns: VAGYON, Mérlegszámla 1907. december 31-én, TEHER. Includes sub-headers: Korona, Ft., and LEK.

Budapest, 1907. december hó 31-én. Steiner Jenő, Előbírati elnök. Baró Harkányi Frigyes, Igazgató. Gergely Tóder, Központi könyvelés felelős.

Tapolczai főügynökség: Id. Leszner József.

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. — Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 45 forint.

Fásoltványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépségihával, eredeti biztosítással ezre 45 frt. Mind Ripária-portálistra ojtva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sarfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kővidinka, Mirkóvácsi Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemege fajok:** fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária portális I. oszt. 8 frt., sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt., gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt., gyökeres Ripária-portális II. oszt. 10 frt., gyökeres 2 éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt. a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelőséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt vissza veszem s pénzt vissza adom. Előlegül az ár egynegyed részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 korona, siller 50 korona, vörös 60 korona.

SZÉKELY I. JÓZSEF

GYÖNGYÖS,

(Heves m.) Szent Urbán templom.

Forster Elek Gyulakeszi-i lakos tulajdonos által eladó **Pusztá-Dörögdon** mintegy 5 öl hosszú **kazalba** rakott, mult évi termésű **I. minőségű**

takarmány lóher,

circa 180 mérermázsa, ölenkint az egész vételénél **300 koronaért.**

Gyulakeszi-i gazdaságban 3 drb. **2 éves félvér Simentáli zsömle színű tenyészbika,** és 24 drb. fiatal, különféle szőrű **üsző és tinó borju.**

HIRSCH JÓZSEF

HENTES ÜZLETE ÉS FÜSTÖLŐJE

Tapolca (Főtér.)

Allandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámból.

Friss sertéshus. I. rendű sertés-zsir, háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak.

NAPONTA SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FRISS VIRSLI, KALBÁSZ, PÁRIZSI ÉS SZAFALADÉ

Legolcsóbb napi árak.

TIRGRAM-POR

Az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogeriában, fűszer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: **Budapest. IV., Károly-u. 1.**

Kapható Tapolcán: Kaszás Soma, Spiegel Rezső és Popper Gyulánál.

Elsőrendű minőségű

FALITÉGLÁT,

francia hornyolt, szabadalmazott hornyolt és hódfarku

TETŐCSEREPET és különféle idomtéglat

szállít bármely vasuti állomásra

PALLÓS IGNÁCZ

tabi góztégla, cserép- és agyagáru gyára

TAB, (Somogy megye).

Központi iroda: Budapest, VI. Hajós-u. 9.

Szőlőoltványok,

amerikai sima és gyökeres vadvesszők, valamint a híres

DELAVARE

magántermő szőlővesszők **fajtisztá és fajazonos állapotban,** a nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint megválogatva kerülnek nalam eladásra.

Ezen szőlővesszők szakszerűen kezelt raktárhelyiségben bármikor megtekinthetők.

A legolcsóbb árajánlatokkal és legculansabb feltételekkel szívesen szolgál bárkinek

GRÓF GYULA

bizományi irodája, TAPOLCZA.

Készlet: 1000000 darab.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószér.

Minden külföldi föltűnül hazánk természetes szén-savas vizek királya:

a mohai

ÁGNES

Forrás.

Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor- a gyomorhajosoknak.

égést rögtön megszünteti, páratlan ótvágygerjesztő használata valódi áldás

Főraktár Zalamegye és vidéke részére: HOFFMANN JAKAB FIA cégnél Keszthelyen.

Olcsóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Kedvelt borviz!

Nyomatott Löwy B. gyorsajtóján Tapolcán.